

(د کوجنیانو اولمیانو لپاره خواره شعرونه)

شملی اولو پتی

محمد نواز حقیقت سائین

د ماشومانو د ادب بابا

Ketabton.com

۱۳۹۴ المریز کال

شملې او لويټې

(د کوچنيانو او زلميانو لپاره خواږه شعرونه)

ليکوال:

محمد نواز حقيقت سائين

۱۳۹۴ ل کال

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: شملي او لويديځې

شاعر: محمد نواز حقيقت سائين

خپروندى: د افغانستان ملي تحريك، فرهنگي خانگه

وېبپاڼه: www.melitahrik.com

کمپوز: ف. حميد

پښتۍ ډيزاين: فياض حميد

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۹۴ ل کال / ۲۰۱۵ م

د تحريك د خپرونو لړ: (۱۱۶)

ڊالی

خوږ او گران تنکي زلمي شهيد احمد شاه (ازاد) ته، چي د وطن
په مينه په وینو ولمبېده.

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) كال په پيل كې له خپلو گرانو هېوادوالو سره ژمنه كړې وه چې د دې كال په بهير كې به (شل عنوانونه) بېلابېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې كوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد كال د كې پر (۲۸) مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ كې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې كړل. ملي تحريك په ياده غونډه كې ژمنه وكړه چې د (۱۳۹۴ ل) كال په بهير كې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې كوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه كار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينگ هوډ كړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي كوي. دا اثر چې ستاسو په لاس كې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه كړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې گټه پورته كړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليكوالو، ژباړونكو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير كې يې يو بل سره مرسته او ملگرتيا كړې او دا فرهنگي بهير يې بريالى كړى، د زړه له كومې مننه كوي او كور وداني ورته وايي.

د هېواد د فرهنگ د ښېرازۍ په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنگي خانگه

شملة او لويپته

د فرهنگي او ادبي غوره کارونو

بنسکاره ثبوت

د دري لسيزو زيات وخت کېږي چې زه قدرمن او خوږ ورور د
بنه قلم او ژور فکر خاوند الحاج محمد نواز حقيقت سانين
سره د ملگرتوب اړيکي لرم او بنه يې پېژنم، چې د علمي،
فرهنگي ادبي، تاريخي او سياسي کتابونو د لوستلو سره
زياته مينه لري. زه يې د وطن د يو بلبل په توگه پېژنم، چې د
هېواد د کوچنيانو او تنکيو ځوانانو، هلکانو او نجونو سره
رښتيني مينه او شفقت لري. په ظاهره خاموش خو رښتيا خبره
داده چې نوموړی چالاک، حاضر جواب، هونبیار، با اراده، په
خپلو کارونو کې ناقرار او د ډېرو لوړو ارمانونو لرونکی او د
يو بنه بنوونکي او استعداد لوړ صفات لري.

په ۱۳۵۶، ۱۳۵۵، ۱۳۵۴ کلونو کې نوموړي د پکتیکا
ولايت خیرکوت په پوځي فاميليو کې د تنکیو کوچنيانو
هلکانو او نجونو د پاره بنوونيز روزنيز د زده کړو کورسونه
لرل. چې پرته د بنوونځيو درسونو، خوش نویسی، فرهنگي

ادبي کارونه او ورزشي، تفريحي په زړه پورې پلانونه يې درلودل او دغه پروگرامونه په ښه تدبير سره په عملي توگه مخ ته روان و. چې ډېرو تنکيو کوچنيانو به په مينه گډون درلود. سهار، غرمه، مازيگر به کوچنيان ډله ډله لکه بوراگان په ناز ناز د کورس محل ته تگ راتگ کاوه. زه به هم کله نا کله په خپل زوق سره د کورس محل ته تلم راتلم، هغه وخت حقيقت سانين ځوان او يو ښه ويښ افسر په توگه په لېوا کې دنده درلوده او په پوځي دريشي کې به سانين د کوچنيانو سره څنگ په څنگ يو ځای ښکارېده.

نوموړی به تل د کوچنيانو او خپلوزده کوونکو سره په بېلابېلو ښوونيزو او روزنيزو چارو کې په ښه تدبير درسي ميتودونو په عملي کارونو بوخت ښکارېده. بايد يادونه وکړم چې يو شمېر لايقه ښوونکو به د سانين صيب سره په اخلاص او مينه په درسي چارو کې ملگرتوب کاوه او کوچنيان به يې فرهنگي، ادبي او درسي کارونو ته هڅول، دا خبره هم د يادولو وړ ده چې د کورس شاگردانو هلکانو او نجونو به د خپلو کورونو ځنې په ډېره مينه د مشرانو په مهربانۍ او هدايت د کورس ادارې ته تازه او وچې مېوې د شيدو چای او نور خوراكي توکي په پېرزوينې سره راوړل او د کورنيو مشرانو به هم په مينه گډون کاوه. يوه د باور وړ رنگينه فضا به جوړه وه او ټول کارونه مخې ته ښه روان و.

د کورنيو مشرانو به په عملي ډول د سانين صيب عملي کارونه په سترگو ليدل او د کوچنيانو درسي روحيه او لياقت به ورځ په ورځ پراختيا موندله. د محل خلکو پوره رضایت او خوښي بنودله پټه دې نه وي چې د کورنيو مشرانو به سانين صيب ته يو څه اندازه روپۍ هم نقدي ورکولې، يوه ورځ مې سانين ځنې پوښتنه وکړه چې سانين صيب څو اندازه روپۍ په مياشت کې برابرېږي، سانين راته په موسکا شو او راته يې وويل، زه دغه کار د امتياز او پيسو د پاره نه کوم، که چا راته راکړلې بڼه او که رانه کړې نو پوښتنه نه کوم، سانين صيب راته وويل چې زه په مينه او شوق د کوچنيانو لپاره دغه کارونه کوم، د ۱۵۰ ځنې زيات شاگردان لرم، چې چاته مې د پيسو راکړه خبره نه ده کړې، سانين به تل د کوچنيانو سره په درسي خونه کې يا خپل محل کې د تورې تختې څنگ ته د تباشير سره د وطن د بچيانو د فکر او پوهې پراختيا په منظور د يو بڼه دردمند بنوونکي په توگه غوره کارونه او تمرينونه ترسره کول.

دا خبره ضروري ده چې يادونه يې وکړم، سانين صيب د لوړو اخلاقو او اعتماد په لرلو سره د محل ټول مشران او ځوانان خپل کړي وو. او د نوموړي سره يې زياته مينه درلوده او درناوی يې ورته کاوه، د کورس دغه روزنيز او بنسټيز پروگرامونه چارې د پوځي لوا په انگړ کې چې «کانتين باغ» په نوم يادېده، تنظيم شوی وي او په دغه پوځي محل د هغه

وخت قوماندان محترم ډگروال صاحب قادر له خوا د سانين او د محل کوچيانو د زده کړو لپاره په اختيار کې ورکړل شوی و، چې د وطن د بچيانو د پوهې په گانه د سمبالېدو ملي ارمان يې لرلو او په خپله قوماندان د وخت يو پوهه مسلکي علمي شخصيت گڼل کېده، چې د سانين سره يې ډېره مينه او نږدې اړيکي لرلې، چې د قوماندان بچيان هم په کورس کې تنظيم وو.

سانين صيب به د هېواد د ملي ورځو، لکه د خپلواکۍ جشن، د بنوونکي ورځ، د مور ورځ او داسې نورو تاريخي ورځو کې د کورس د شاگردانو له خوا به زړه پورې ترانې سندرې او نمايشي د پند او عبرت ډک پروگرامونه ولسونو ته په لوړه روحيه وړاندې کول. چې د ترانو زمزمې او شعرونو ترنم او د کوچيانو نمايش به خلکو ته د تل لپاره په ياد پاتې کېده. زما د معلوماتو له مخې سانين صيب تر اوسه د کوچيانو او ځوانانو لپاره د ۳۵۰ غونډو ځنې زياتې فرهنگي، ادبي او تفريحي غونډې په بېلا بېلو عنوانو ولسونو ته عملي وړاندې کړې دي.

ډېر زيات شمېر کتابونه يې د هېواد کوچيانو ته ليکلي، چې زيات يې چاپ او نشر شوي او زياتې ليکنې او شعرونه د هېواد په بېلابېلو ورځپاڼو، مجلو او راډيو ټلوېزيونو له لارې نشر شوي دي.

محترم سانين صاحب اوس د هېواد يو پېژندل شوی ليکوال او شاعر دی، نوموړي ته چې د کوچيانو د پاره کلونه کلونه په مينه مينه عملي کارونه ترسره کړي، د هېواد ولسونو او نامتو فرهنگيانو ليکوالو او د هېواد يو شمېر پوهنتونونو او

شملي او لويټي

محمد نواز حقيقت سانين

فرهنگي ادبي ټولنو د قلم نړيوالې ټولنې او د افغانستان د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د مقام له خوا د «ماشومانو د ادب بابا» د وياړ لقب ورکړل شوی دی. چې دا د نوموړي د لوړ فرهنگي او ادبي شخصيت بنکاره ثبوت دی او د فرهنگ او ادب په لاره يې ستاينليکونه، ادبي جايزې نښانونه او د سرو زرو مډالونه ترلاسه کړي دي.

سانين صيب د هېواد د کوچنيانو ته د ادبياتو په برخه کې غوره او د ستاينې وړ خدمتونه ترسره کړي، دغه کتاب د شملي او لويټي، چې تاسو په خپله لاسونو کې نيولی په روانه ساده ژبه په خوند او پند ليکلی شوی په اخلاق او مينه ولولئ او په خپله د نوموړي په ادبي کارونو قضاوت وکړئ.

په پای کې نوموړي منل شوي ليکوال ته اوږد عمر او په فرهنگي کارونو کې لاډېر برياليتوبونه غواړو.

په ډېره مينه

سعادت گل (اهنگر)

د پکتیکا پخوانی والي

کابل - جهلستون

شملي او لوپتي

د پرو خوږو او گلاليو کوچنيانو او تنكيو ځوانانو!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

دا ځل مې تاسو نازولو د پاره په مينه مينه د ((شملي او لوپتي)) په نوم يو ادبي گل غنچه جوړه كړې ده. ادبيات لوستل د انسان ذهني او فكري قوت زياتوي كه تاسو د بنوونځي د درسي كتابونو سره ادبي كتابونه، لنډې كيسې، شعرونه او نظمونه ولولي او په خپلو كتابچو كې وليكئ نو پوره يقين لرم چې ستاسې د پوهې كچه به هرومرو زياتېږي او ستاسې نه به وينس، چالاكه، لايق، باعمله، باهنره مسلکي كدرونه او شخصيتونه جوړ شي.

د ادبياتو لوستل او كتل ستاسې د فكر او خيالونو د پراختيا د پاره په زړه پورې او د توجو وړ كار گڼل كېږي.

خوږو ماشومانو او تنكيو ځوانانو! تقريباً څلور لسيزې كېږي، چې زموږ د وطن په پاكه او جنتي خاوره كې د تپل شوې جگړې اورونه او لمبې په هره خوا كې بنكاري. چې نن موږ او تاسې د جگړو په تورو باروتو كې تورو شپو كې د اورونو د لمبو سره مخامخ يو. د هېواد شين اسمان د باروتو په تورو بوينو لمبو كې تور شوی او د لمر او د سپوږمۍ رڼا گانې په تورو وريځو كې پټې شوې. بنارونه، كلي، كورونه،

روغتونونه، جماعتونه او بنوونځي د راکټو په بمونو سوزي
دا هر څه په سترگو وینو.

د وطن په درنه غېږه کې دا تورې شپې تاريخ نه شي هېرولی.
زموږ زيات شمېر کوچنيان او ځوانان د تپل شوې جگړې د
وحشت له کبله د سواد او زده کړو محروم پاتې دي. زموږ
مشرانو هغه څه چې د کوچنيانو او ځوانانو د زده کړو او
پوهاوي لپاره لازم گڼل کېږي څه نه دي کړي. کوچنيانو او
ځوانانو د روزنې او بنوونې په برخه کې شاته پاتې شوي يو.
چې اوس هم د پرديو د غلامانو او ځانمرگو د بريدونو او
دهشت له امله زموږ کوچنيان او ځوانانو ته د بنوونځيو
دروازې تړل شوي او درسي کتابونه او قرانونه د پرديو د
بريدونو او يرغلونو کې پانې پانې او خاورې ايرې شو.

زموږ وطن د خپلواکو ولسونو ټاټوبي دی او ډېر اوږد روښانه
تاريخ لري. موږ يقينن او پوره باور لرو چې د نن ورځې تپل
شوو جگړو لمن به ډېر ژر ټوله شي ځکه موږ ټول د امن
امنيت او سولې غوښتنه لرو. په جنگ کې د پرمختگ
کارونه ممکن نه دي. موږ به کوښښ وکړو چې ټول افغان
ولسونه يو لښکر او د يو ملي ارمان د پاره په خپلو کې
راغونډ شي. چې دا د وطن ارمان دی او د خپل وطن د
ابادۍ او پراختيا د پاره په گډه کارونه وکړو. خو موږ
کوچنيان او ځوانان چې هر حالت وي په غور سره خپل

سبقونه په مينه مينه ووايو او خپل ځانونه په مينه د علم او پوهې په گانه سمبال كړو. كه موږ هر څومره ډېر د علم او پوهې په گانه سمبال شو په نتيجه كې به د تورتمونو پر ځاى تل به رڼاگانو سره مخامخ يو او د وطن غېږه به د امن امنيت او سولې ټاټوبى وي او ټول افغانان به نېكمرغه او هوسا زوند خاوندان شي.

په ډېره مينه او ادب
د ماشومانو د ادب بابا
الحاج محمد نواز حقيقت سانين
احمد شاه بابا مېنه
۱/۴/۱۳۹۴

لويه خدايه

لويه خدايه پورته ڪري مور لاسونه
غوارو ستا دلوي دربار نه رحمتونه

ته رحمان يي ته رحيم يي بي له شڪه
غوارو ستا دلوي دربار نه جنتونه
بي رضا ستا يوه پانه نه رڙ ٻري
په حڪمت تا ودرولي اسمانونه
دريابونه په غور څنگ دي ستا په حڪم
و درولي تا اوبو ڪي اوچت غرونه
رنگ په رنگه مخلوقاتو ته جهان ڪي
حواله دي ستا په امر خوراكونه

په قلم مورې ستا صفات ليکلي نشو
د دنيا او بيه که شي راته رنگونه
که زرگونه قلمونه کاغذ واخلو
څوک ليکلي نه شي ستا ټول صفتونه
ساري نه لري بې شکه چې خالق يې
نشته ستا په شان د هېچا قدر تونه
يک تنه يې يک تنه يې دا يقين دی
لويه ربه درنه تل غواړو خيرونه
ستا د قهر نه امان او نجات غواړو
په دعا پورته کوو تل خپل لاسونه

حقيقت کې يې پاچا د پاچاهانو
پيدا کړي تا از مېنبت ته عالمونه

خوږې مورې

مورې ای زما خوږې خوږې مورې
ای زما شیرینې او درنې مورې

تا په ما گاللي کړاونه دي
ماته تارا کړي دي شیدې مورې
زه خو یوه قطره داستا د زړه یمه
تارا پسې کړې شوگیرې مورې
ساتم ستا درسونه پخپله ذهن کې
ستا په پیو ما کړي مزې مورې

حق ستا زه په ژوند پوره کوی نه شم
شاتو نه خوږې ستا افسانې موري
زړه مې په ټوپونو پاس فضا ته شي
ستا په نوم چې وايي ترانې موري
ستا د پنبو تل کي جنتونه دي
مادي او بدلې دا کيسې موري
ومنه سلام په دواړو لاسو مې
ای زما د مينې پر بنسټې موري
تا باندي د گل وپانې تل شيندم
تانه تاووم د گل غونچې موري

تا ستايلى نه شم حقيقت کې زه
سترگو کې ستا بنکاري منارې موري

اعلان

دا خټه مین خټه مین کورونه
دغه بڼه کلي بڼه کلي غرونه

دا زما د پلار وټه دی
دا زما د پلار مسکن دی
دا زما د زړه گلشن دی
دا زما د رنگین خټن دی
زه لرم ورسره مینه

جـا روم و رځنـي وينـه
دا سـاتم پـه مـجـه تـه
بـه لـرم نـنگ او غـيرتـه
و رنـه سـر قـربـانـومـه
ځـان سـتي سـتي کـومـه

دا و طـن نـه پـر پـر د مـه چـا تـه
دا اـعـلان کـوم د نـيـا تـه

قلم

ويار په هغو چي نازېري په قلم
ارمانونه ليكل کېري په قلم

توپ، راکټ، بوگنوي زړه د هر انسان ته
خفه زړونه خوشالېري په قلم
ماشيندار او د بمونو لرو کرکه
هر انسان د پرېنه بنکارېري په قلم
نه به سترې نه ستومان به شي په ژوند کې
هغه څوک چې تل غږېري په قلم
تورتمونه به يې لاره کې رناشي

چې منزل ته روانېږي په قلم
قيمتي او د کمال بنسټي او وسيله ده
عالمونه نژدې کېږي په قلم
د ژوند ستونزې هوارېږي په اسانه
چې په پوهه روانېږي په قلم
ناپوهي، بېسوادي يولي مرض دي
مرضونه شفا کېږي په قلم
بې قلم انسان ته زړه پرهره پروي
پررونه ټکه وړېږي په قلم

په درې ګوتو حقيقت چې قلم اخلي
سپين کاغذ ډېر خوشالېږي په قلم

ترانه

د بابا وطن

دا وطن دا وطن دا وطن زېبا وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

مور بې اولادونه يو
مور تازه گلونه يو
مور ټول لکه ورونه يو
نشته بنايسته داسې هېچرې د چا وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

دغه د جرگو کور دی
دغه د شملو کور دی
داد حماسو کور دی
داد ننگ زانگو زموږ داد زړه شفا وطن
دا وطن دا وطن دامې د بابا وطن

دالکه بدن زموږ
دادی روح او تن زموږ
دانبکلی گلشن زموږ
پاتې په میراث راته دغه د یما وطن
دا وطن دا وطن دامې د بابا وطن

داد پت عزت خاوره
داده د جنت خاوره
داد حقیقت خاوره
ساری چپرې نه لري داد اریانا وطن
دا وطن دا وطن دامې د بابا وطن

کاغذ باد

کاغذ باد مې پورته کړی دی هواته
پورته کومه یې په مینه زه فضاته
ما په مینه درنگه کاغذ جوړ کړی
ټول همزولي مې حیرانه دي بنسکلاته
وځم دښتې ته په بام نه پورته کېږم
کاغذ باد کې زه پیغام لېږم اشنا ته
په سرک او په کوڅو کې لوبې نه کړم
د یارانو سره تل ځمه بیډیا ته
په خرڅه کې شیشي تار لرم ډېر ښه
کاغذ باد مې پورته کومه هرې خواته

د ترانو وطن

زما وطن د مېرني ووطن دی
داد سرکش و پرگن ووطن دی

د خپل واکي لاره کي سرور کوي
داد باتورو ولس ووطن دی
نړۍ کي ساري د بنسکلانه لري
داد رنگين و سردرو ووطن دی
په جگ و غرو کي مورچلوننه لري
داد لرغون و تاريخ ووطن دی

احمد لري امان لري په غېږ کي
داد ميوندد ملالو و وطن دی
يرغلگردد لته بږي نشي موندی
داد اتلو ولسود حماسو وطن دی
پت به يي تل په خپلو وينو ساتو
داد اتلو شهيدانو د جنود وطن دی
خنګه به نه شو سپلني ورځيني
داد سائين د ترانو وطن دی

په قرباني راته ساتلي پلرو
زموږ وطن د خزانو وطن دی

¹: احمد شاه بابا

²: غازي امان الله خان

³: د موند ملاله

غانبونه

پاک سوتره ساتم غانبونه
هره ورخ يي برسمه

حفاظت يي کوم بنه ډبر
مزه دار لرم کريمونه

ځکه بنه کلي بنه کلي بنه کاري
زما خوله کي سپين غانبونه

پسرلي ته

پسرلي شو په هر خوا کي دي جشنونه
ټول ځوانان کوي مپلي او اتڼونه
شرډاگونه په گلانو بنايسته بنکاري
خومره بنکلي بنکلي بنکاري وچت غرونه
سردرو ځني د عطرو بوي راخپښي
خومره بنکلي بنکلي بنکاري شنه باغونه
غونچي بنکاري د گلونو بوټي خانگي
بوراهگان کوي په مينه پروازونه
هوا بنکلي فضا بنکلي دنيا بنکلي
پسرلي ته حقيقت ليکي شعرونه

افغاني درسونه

بنوونځي کې راټول شوي ماشومان دي
ته به وايي چې دا ستوري د اسمان دي

قلمونه، کتابونه، ورسره دي په لاسو کې
ته به وايي چې تازه تازه گلان دي
پاک سوتره گرځي په باغچو کې ډله ډله
ته به وايي چې ټول شوي بوراگان دي
علم پوهه زده کوي په مينه مينه
لاس په لاس د بنوونځي په لور روان دي
افغاني درسونه يې لوستي په زانگو کې
د وطن د پټ ساتلو پټنگان دي

چي ٻنهي پوههه علم زده ڪري دا به وياريو
همدغه کوچنيان سببا ته مشران دي
پام لرنه يي ٻنوني او روزني ته پڪار ده
چي ددي خاوري سببا ته وارثان دي

شفقت، مهرباني يي تل په ڪار ده
حقيقت د پاڪي لاري لارويان دي

ڪرڪٽ

پهه ڪرڪٽ ڪي قهرمان يـم
زه چالاڪ يـم نوي خـوان يـم

چي پهه ڪوم مپچ ڪي لوبڊرم
وايـم سـتوري د اسـمان يـم
ڊپر پهه تپـزه وهـم منـله
بنـه روڻـانه لـرم تـنه
ڊپر قـوي لـرم لـسـونه
پهه خپـل مـتـا اـخـلـم شـپـريـزه

شـو شـو و خـلـه خـلـه و و ريزه
بـنـه فـيـلـه رـيـم پـه ډـگـر کـي
لـو بـي کـو مـه پـه هـنـر کـي
زـه لـر مـنـو ي بـيـتـو نـه
لـر مـنـو کـلـي و پـر کـتـو نـه
بـنـه لـبـاس لـر مـه بـنـو کـلـي
حـقـيـقـت تـه يـم مـنـلـي
د نـر ي پـه هـر هـيـو ا د کـي
پـو رتـه کـو م خـپـل بـيـر غـو نـه

جـو و ر و لـي شـم ر نـخـو نـه
مـا گـتـلـي ډـبـر کـپـو نـه

گلان یو

مونڊر ميونڊ د ملالي سکه بچيان يو
مورڊ معارف د بني گلان يو

سوله خوشي غوارو
ژوند کي هستي غوارو
کار او سيالي غوارو
په مينه مينه د رڼا په لار روان يو
مورڊ معارف د بني گلان يو

تنگ لرو پت لرو
زړه کي غيرت لرو
وطن جنت لرو
د خپلي خاورې د ساتنې فدايان يو

مورڊ معارف د بني گلان يو

جنگ کي گلونه سوزي

کلي کورونه سوزي

شنه چمنونه سوزي

مورڊ جنگونو او جگړو مخالفان يو

مورڊ معارف د بني گلان يو

نن ماشومان يو مورډه

سبا لويان يو مورډه

ټول افغانان يو مورډه

په ډبره مينه حقيقت په لار روان يو

مورڊ معارف د بني گلان يو

د ژوندون ترانه

موږ افغانانن يو ملي ژوند ته پيوستون غواړو
قلم كتاب غواړو په سوله كې ژوندون غواړو

سوله وروړي غواړو

بشر دوستي غواړو

ژوند كې سيالي غواړو

تنكي گلونه يو د جنگ ځني خلاصون غواړو

قلم كتاب غواړو په سوله كې ژوندون غواړو

جنگ کي گلونه سوزي
شنه شنه باغونه سوزي
کلي کورونه سوزي
موربه د سولې او د امن په لاريون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کي ژوندون غواړو

دا ټول قومونه يو کړي
په مينه زړونه يو کړي
واړه لاسونه يو کړي
مورې کشران د مشرانو يو تړون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کي ژوندون غواړو

زموږ ارمان د سولې
زموږ کاروان د سولې
غواړو جهان د سولې
ازاد ژوندون ته حقيقته سباوون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کي ژوندون غواړو

د پوهي برکت

زه پيلوټ يممه د جاز
الوتل کوم لکه باز

هسکو غرونو په سرونو
په هر خوا کوم پرواز
د سيندو د پاسه گرځم
يم د عصر دوران ساز
ځم ډهلي ته ځم دوبي ته
ډېر آرام لرم پرواز
راسره مسافرين وي
قبلوم يې زه هر ناز
کله ځم ايران او چين ته

يم همزولو ڪي پښتاز
په خپل ڪار او دنده ويارم
په هر وخت يم زه ممتاز
علم پوهي برڪت دي
يم خبر د ژوند په راز
چي قلم مې اشنا نه وای
اوس به نه وي سرفراز

حقيقته علم زده ڪړه
تل به ته بي يڪه تاز

ترانه

قلم او ڪتابونه لرو

مـوڙه ڪو چنيان پاڪ ارمانونه لـرو
لاـس ڪـي قـلم او ڪتابونه لـرو

د سـولـي امن پلويان يـو مـوڙه
د دغـي خـاورـي وپنـ بچيان يـو مـوڙه

د جنـگ جـگـرو نه نفرتونه لـرو
لاـس ڪـي قـلم او ڪتابونه لـرو

د اور لمبې دلتـه گلونـه سـپـزي
دلتـه ډاگـونـه دلتـه غـونـه سـپـزي

د ژونـد د پـاره پيغامونـه لـرو
لاس کـي قـلم او کتابونـه لـرو

غـواړو بشـرتـه نېکـمرغـي پـه ژونـد کـي
پـه هـره خـواکـي خوشـالي پـه ژونـد کـي

د جنـگ پـه ضـد ډـېر پيغامونـه لـرو
لاس کـي قـلم او کتابونـه لـرو

جنتونه

د مور غېږه بنوونځی دی
په کې ما لوستي د مينې سبقونه
په لولو لولو کې
موري تارا کرل درسونه
په مغزو کې مې ثبت شوي
موري ستا پاک ارمانونه

له خوږ نوم نه دې لوگي شم
تل په مينه مينه
بنكلوم ستا پاڪ لاسونه
په لولو لولو کي
تا بنودلي جهانونه
درنه څار شم په
په څو واره
زما موري
موري ، موري
د پنبو په تل کي شته ستا
په رښتيا کي جنتونه

د علم برکت

هر يو کار چې شي بينا په بسم الله
برکت په کې پيدا کړي لوی الله

دا د علم او د پوهې برکت دی
چې زه خوره شوې په دنيا

باور

زه پيه خان باور لرم
لوړو غرونو ته ختلي شم

روغرم ته زلمي يمه
هرڅه واگرځېدلي شم

عشق کي مې دخپل وطن
سرنه تېرېدلې شم

افسوس

د پرافسوس په هغه چا
چې نشه باندي اخته دي

ورنه هـبـخـشـى نه جوړېږي
د هغه مـاـغـز هـ اـيـر هـ وـي

جذبہ

خامخا بـه زه پيلـوت شـم
دامـي کلکـه اراده ده

پـه درـسـو کـي زيـار و باسـم
اراده زمـا پـخـه ده

حکمتونـه زده کومـه
دامـي هـو ډـا مـي جذبـه ده

واليبال

زه اتل د واليبال يـم
تل په لوبه كې فعال يـم

په ميدان كې چې درېـم
لكه غر هسې بنـكارېـم

په هوا كې توپ خارمه
كله شوت چې زه وهمه

څوڪ مټي نشي ڳرڻو لي
بيبا پنه ڄمڪه وي لو پڊلي

تو پ وهلو ڪي ماهريم
هره لوبه ڪي بنه خيريم

زه ڪوم شوٽ ڪي توپونه
ڪلهه اچوم چانسونه

لهه ريفري اخلم نمبري
لهه خونبي واييم سندرې

د ماهيپر لاره

د پوره بنایستنه د ماهيپر لاره
گرانه وي په هر ځای کې د غره لاره

لار د ورېښمنو د تاریخ لاري
داده د کابل او د خیبر لاره

پوهې وزرونه

چلوي چې په فضا کې الوتکه
په تخنيک يې پوهوي ځان بې له شکه

په وزرونو کې د پوهې الوتل شي
لټوی شي په هر خوا بحر او ځمکه

لوړ فکر

چې په پوهه څوک سمبال وي
لوړ يې فکر لوړ يې خيال وي

بې له پوهې بری نه وي حقيقته
سرگردانه به په ژوند کې هر محال وي

لمر

لور غرور لرم افغان ييم
زه اتل په ټول جهان ييم

تاريخونه مه مې بنسټ کاره دی
لکه لمر هسې روښان ييم

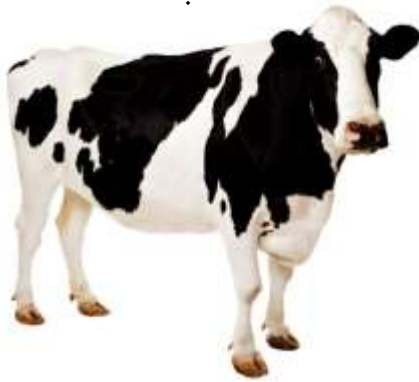

شيريني موري

ای زما بنکلی موري
زما منلی موري
دا ستا د نوم نه لوگی
زما شیرینی موري
لوگی لوگی درنه شم
زما غمجنی موري
په ناز دي وروزلم
زما د مینې موري
بله خوا نه خم چپري
ستا د لمنې موري

خر

بنڪلي زما غوا ده
بنڪلي بي هوسي ده
ورم بي شنو ونبوته
لاره كي گرندي ده

زما چم

دغه زما چم دي
شنه شنه بي باغونه دي

شنه بي شاليزاره ده
بنڪلي بي كورونه دي

لاره

زه یمه هونبیاره
نه گرځم وزگار

زه طالب د پوهې یم
پاکه مې ده لاره

کتابونه

زه نیکلی قلم لرم
لیکم سبقونه خپل

پاک ساتم سوتره ساتم
واړه کتابونه خپل

مخالف يو د جنگونو

مورد سولي پلويان يو
د جنگونو مخالف يو

*

د بشر پيسو ستون غواړو
توپيرونو مخالف يو

*

مورد امن نړۍ غواړو
د بريدونو مخالف يو

*

مورډ ژوندون د سولي غواړو

د ظلمونو مخالف يو

*

د ټوپک او ماشينگنيو

د بمونو مخالف يو

*

مورډ امن لارويان يو

يرغلونو مخالف يو

*

د خانمرگو لرو کرکه

ماتمونو مخالف يو

*

رڼاگانو کې ژوند غواړو

تورتمونو مخالف يو

لوپٽه

زه د ملالی لوریم
سره ده لوپٽه زما
ننگ او د غیرت ځنې
ډکه ده ناره زما
توره شجاعت لرم
لوره ده جذبہ زما

وٻره زړه ڪي نه لرم
تئينگه اراده زما

خان باندي باور لرم
لاس ڪي ده جنده زما

هسڪه به سا تم ڙوند ڪي
داده ترانه زما

مينه ڪي ددي وطن
سردی نذرانه زما

مکتبی

هغه مکتبی ده

ډېره گلالی ده

لاس کې یې کتاب دی

ډېره گلالی ده

وايي سبقونه خپل

درس کې په خواری ده

گرانہ حقيقت ته ده

بنکلي ده سپورمی ده

جنډه

پښتنه یمه په سرتل لویټه لرمه
د دې وطن د محبت پاکه جذبہ لرمه

د ملالی لوریم لنډی یې رانه نه هېرېږي
خپلو لاسو کې د خپلواک ژوندون جنډه لرمه

د پوهې ارزښت

استاذان زموږ منلي
کتابونه لرو ښکلي
موږ ارمان لرو د پوهې
ښوونځي ته يو راغلي
يو تازه تنکي گلونه
موږ يو نوي غوړ بدلي
په ارزښت باندې د پوهې
لوی واړه يو پوهېدلي

درسونه لولو

په مينه مينه کتابونه لولو
موره زده کوونکي يو درسونه لولو

*

چې ښوونځي ته ورشو
خپل خپل ټولگي ته ورشو
هالته څو رنگه مضمونونه لولو
موره زده کوونکي يو درسونه لولو

*

لوږار مانونه لرو
لوږا مېدوننه لرو
خواره خواره خپل تاريخونه لرو
مونږ زده کوونکي يو درسونه لولو

*

زده کړه او کار کوو
پرې افتخار کوو
د نوي ژوند نوي رازونه لولو
مونږ زده کوونکي يو درسونه لولو

قلم

چي اشنا شوم د قلم
د گربوان مي ورک شو نم

اينده مي شوه روښانه
شوم په ضد د تور تور تم
په طلب کي يم د پوهې
نور نونه لرم څه غم
وزگار نه گرځم هېڅکله
نه کوڅو کي نه په چم
زيار به باسم په درسو کي
وي کتاب راسره سم

که غافل شوم حقيقته
زه به يم هر چاته گرم

ملي بيرغ

خپل بيرغ مې راته گران دی
خو مره بنکلی يې نښان دی

په وچتو غرو رپېرې
بنکلی شوی پرې اسمان دی
دا سمبول دی د يووالي
دا غيرت د هر افغان دی
تل دې لوړوي په نړۍ کې
راته گران لکه ايمان دی

تور، سور، شين لري رنگونه
لکه لمر هسې روښان دی

افغانان يو

تنکي گلونه يو د دې وطن بچيان يو
مور افغانان يو ، مور افغانان يو

*

دا د ننگونو خاوره
دا د ويارونو خاوره
د هسکو غرونو خاوره
لوی او واړه يې پتنگان يو
مور افغانان يو ، مور افغانان يو

*

د وطن پت به ساتو

بڼه په عزت به ساتو
په لوړ همت به ساتو
د ځانه تېريو د وطن نوم نه قربان يو
موږ افغانان يو موږ افغانان يو

*

دا ستا په زړه کې
د اريانا په زړه کې
ټولې دنيا په زړه کې
ځلاند تاريخ لرو د لمر په شان روښان يو
موږ افغانان يو موږ افغانان يو

*

دا وطن مور زموږه
دا وطن کور زموږه
دا وطن گور زموږه
د حقيقت سره په لاره کې روان يو
موږ افغانان يو، موږ افغانان يو

د کابل شپه

د ورځ نه شپه شو مړه بنايسته بنسټ کار پري
په خراغونو ورنگينه بنسټ کار پري

لارو کوڅو کې يې رنهار نهاده
زما کابل غونچه غونچه بنسټ کار پري

جونې زلميان يې په چکر راوتلي
په هره خوا جوپه جوپه بنسټ کار پري

ورته حيرانه په حيرت کې به شپې
بنسټ کې يې هره منطقه بنسټ کار پري

په کي جوړ شوي دي عصري تعميرات
باغونه يې ښکلي او سوتره ښکارېږي

ډېر ولسونه په کي ژوند تېروي
هره ساحه يې عجيبه ښکارېږي

ډېر جماعتونه په سينه کي لري
له هره خوا يې مناره ښکارېږي

چې هره خوا يې گورې زړه کشوي
ټول ښار تک شين تپه تپه ښکارېږي

ساري يې نه شته که جهان وگوري
فرش په گلانو يې سينه ښکارېږي

د ښوونکي مقام ته

زموږ ژوند ته رهنما يې
زموږ لارې ته رڼا يې

ستا مقام ته سلامونه
ته زموږه ښه اشنا يې
په تا وياړو موږ په مينه
راته گران ته له هر چا يې
ډېر زحمت په موږه گالي

مهربان او باوفا يي
احترام به تل ساتو ستا
خاند ستوري د سبا يي
معنوي پلاري يي زموږه
زموږ يار زموږ بابا يي

برېښنايي تورتمو ته
ته ژوندون لره رڼا يي

سپورمي

زه بنڪلي جيني يم
لورد ملالي يم

پت لرم غيرت لرم
زه د گل غوتي يم

زه تورو تيارو لره
ومنه- سپورمي يم

تل ڄمه بنو ونڃي ته مې
درس کي په خواري يم

علم پسي گرڻمه
زه بنڪلي مرغي يم

ننگ لرم ارمان لرم
خير كه نن كمكي يم

خان رسوم منزل ته مي
لاره كي گرندي يم

منڇ كي د همزولو مي
زه بنه په سيالي يم

زه د ملالي د خولي
بنه خوره لنډي يم

خراغونه يو

د نوي ژوند نوي گلونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

*

مور ترانې وايو
خوږې خوږې وايو
مور د سبا ورځ امېدونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

*

يو پلويان د سولي
يولارويان د سولي
د نوي وخت نوي نسلونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

*

ددې وطن بچيان يو
ددې گلشن بچيان يو
د علم پوهې قلمونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

گام په گام

کونښن کوم په درسو کې
گرځم زه ښکلو باغچو کې

ټول همزولي یو ټولگي کې
واړه کېنو په چوکو کې
په دقت درسونه وایو
هم یې لیکو کتابچو کې
ښوونځي ته څو په مینه
گام په گام په ترانو کې
تورتمونه رڼا کېږي
د ډیو په بلېدو کې

شور

ددې خاورې ځلونه يو
واړه سره وروڼه يو
يو وطن يو ننگ لرو
موږ نوي نسلونه يو
تورو تورتمونو ته
موږه خراغونه يو
ساتو په غيرت وطن
ډېر په لوړ همت وطن
يو تاريخ يو کور لرو
موږ په زړه کې شور لرو

زما زره

ای وطنه زما زره زما جانان یی
زما کوری یی زما خاوره زما آمان یی

ستاد نوم نه زه لوگی او سپلنی شم
زما پت یی زما تنگ زما ایمان یی

تاریخونه می ستا لوستی په زانگو کی
ته زما دارمانو نو لوی جهان یی

ما خورلي په خاپوړو کي ستا خاورې
ته زما د زړه دا غونو ته درمان يې

گام گام خاوره دې تاريخ لري روښانه
ته زما د ترانو شين گلستان يې

په خپل مټو به دې زه ښکلی سمسور کړم
ته مې ژوند د ارمانو ته بوستان يې

ستا په مينه حقيقت ترانې ليکي
عالمونو ته د لمر په شان روښان يې

د جنگ اورونه

دا بښارونه د غه کليي دا کورونه
د غه لاري دا کوڅي دا شنه باغونه
چا سپزلي په اورونو په باروتو؟
د غه بښکلي بښوونځي او جوماتونه
په رنگينو سردرو کي لمني بښکاري
دلته نه کوي کوترې پروازونه
دا د جنگ اورونه چا دلته بل کړي؟
سوزوي زمور تنکي تنکي گلونه
زه د سولې او د امن په ارمان يم
د جگړو په ضد مدام ليکم شعرونه

خپل لمسی ډیوی سانين ته ډالی

ډیوه

د سانين د کور ډیوه يم
یوه کړیکه يم نارہ يم

ويده خلک پاخوم زه
زه د سولې ترانه يم

د جگړو يمه بېزاره
د خوښۍ د ژوند نغمه يم

د وطن په درد پوهېږم
بڼه احساس لرم جذبه يم

هر غلیم ته په میدان کې
تېره توره يم حمله يم

ابادي د وطن غواړم
زه د سولې فرېښته يم

د ځانمرغو مقابل کې
د اورو نو يوه لمبه يم

زه يم گرانه حقيقت ته
زه د شاتونه خوږه يم

د شملو وطن

زمورې وطن د نړۍ مخ کې د جرگو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

*

دده هوا بنکلي ده

دده فضا بنکلي ده

دا تاریخو کې د سرکشو لسو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

*

دا د وياړونو خاوره
د هسکو غرونو خاوره
دا د خپلواکه ولسونو ترانو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

*

د حماسو زانگوده
د کارنامو زانگوده
نه لري ساری دلرغونو زمانو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

*

د تاریخونو کور دی
دا د قومونو کور دی
په حقیقت کې دا زموږ د خزانو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

*

پتمن

زړه کې چې جذبې د وطن نه لري
هغه انسان هغه افغان نه دی

چې لوگي نه شي د وطن په مينه
هغه پتمن او با ايمان نه دی

۱۳۹۲

ايمان

سر چې د وطن په نوم قربان نه کړي
ورته افغان او با ايمان مه وايه

چې د وطن خاورو ته زړو په شان ونه گوري
ورته بچي دغه پاک افغانستان مه وايه

۱۳۹۲

قهرمان

چې په مينه د وطن کې څوک قربان شي
په تاريخ کې ځلاند ستوری د اسمان شي

ولسونه يې تل ستايي په ژوندون کې
د قاسم^(۱) شهيد په شان چې قهرمان شي

(۱) قاسم شهيد د ننگ شهيد ، سرحدي پوليس

ډالي استاد عبدالصمد (متين) ته

د معلم مقام ته

اوچت دی هر چانه مقام د معلم
حق دی په موربه تل سلام د معلم

د وياړو-ور دنده په غاړه لري
موربه لرو ډېر احترام د معلم
د رنځاره يې بنسټ دلي موربه ته
اخلو د پوهې تل الهام د معلم
په لارښوونه يې رنځاره دنيا
موربه منلي تل احکام د معلم

په تباشير په دره ليکي سبق
يو مندوييه عام او تمام معلم
تورو تيارو ته يې ډيوې بلې کړې
وگورئ کار، سهار، ماښام د معلم
پورته فضات ته يې کاشفين ولېږل
خوږدي له شاتويې پيغام د معلم
اته درسونه راکوي په پوهه
لگېږي خوږ په مور کلام د معلم
لټوي ستونزو د بشرت ته لارې
کله چې ستونزو ته شي پام د معلم
جاز، تلوېزيون او انټرنېټ وگوره
ونه ليد ما کله آرام د معلم
زه يې ستايلي په قلم نه شمه
تاريخ کې وگورئ مقام د معلم
ډېر بختور به وي په ټول ژوندون کې
که چا ترلاسه کړو انعام د معلم

زه حقيقت يې درناوی تل کوم
لوږدی د هر چانه مقام د معلم

کور د اتلانو

دا وطن دا وطن کورد افغانانو دی
دا وطن دا وطن کورد فدایانو دی

*

دا په قربانی ساتو
دا به په سیالی ساتو
دا به په خوښی ساتو
دا د اسیا زړه کې کورد پتنگانو دی

دا وطن، دا وطن کورد فدايانو دی

*

بنکلي او چت غرونه يي
دبنتي او ډاگونه يي
ويين ويين ولسونه يي
نه لري مثال چرته کورد جانبازانو دی
دا وطن دا وطن کورد فدايانو دی

*

دا د کارنامو خاوره
دا د حماسو خاوره
دا د تاريخو خاوره
دا په عالمونو کې کورد اتلانودى
دا وطن دا وطن کورد فدايانو دی

*

دا د ننگ شملي لري
دا خوږې کيسې لري
دا جگې جنډې لري
سرقربانو ورنه کورد سربازانو دی
دا وطن دا وطن کورد فدايانو دی

*

د شملو او لوپٽو خاوره

ډېره بڼايسته ده د درنو خاوره ده

د شملو او لوپٽو خاوره ده

*

عزت حيا ده زموږ

دا لکه ساه ده زموږ

دا په نړۍ کې د زموږ خاوره ده

د لوپٽو او د شملو خاوره ده

*

ده سره مينه لرو
خو تن کي وينه لرو
دا د تنگونو او ويارو خاوره ده
د لويپتو او د شملو خاوره ده

*

ټول يو لښکريو موربه
واړه عسکريو موربه
دا د ځلانده تاريخو خاوره ده
د شملو او لويپتو خاوره ده

*

مرجان لعلونه لري
دا بنکلي غرونه لري
دا په نړۍ کې د جرگو خاوره ده
دا د شملو او لويپتو خاوره ده

پښتو ژبه

د بيگنــو وځنــې خــوږه ژبــه ده
دا ډېر نرمه او پسته ژبه ده

دا د لرغونو زمانو ځنې تر ننه پورې
ډېر لرغونتيا لري زړه ژبه ده
ډېر ولسونه په همدې ژبه خبرې کوي
د پرگنو وډېره درنه ژبه ده
اوږد تاريخ لري ويونکي ده
دا په جهان خوره وړه ژبه ده
هر څوک يې ويلی شي لوستلی يې شي
توروتيارو لره ډيوه ژبه ده
خوشحال، رحمن په کې اثار ليکلي
د بېټ نيکه د زړه توده ژبه ده
اغيار ويلی دي دوزخ ژبه ده
دا د لوی رب ځنې تحفه ژبه ده
دا پرگنې لري قومونه لري
نړۍ کې ټولو ته بنکاره ژبه ده
چې پښتونواله او پښتون نه مني
داسې کسانو ته ترخه ژبه ده
د چانه کمه په سيالو کې نه ده
دا منل شوې او کوره ژبه ده
ډېر ډېر روښانه تاريخونه لري
دا ټول بشرت ته اينه ژبه ده
خوږې سندرې او خبرې لري
دا مکمله او پوره ژبه ده

ډېر مراحلي يې په بري تېر کړي
دا د پېر يې او ازموډه ژبه ده
دا د نړۍ د شرق او غرب خلکو ته
د پښتنو يوه سوجه ژبه ده
په کې څه ستونزې دي او لیکلونه شته
په هسکو غرونو کې پرته ژبه ده
په گودرونو کې يې پېغلې وايي
د سرلښکر و ترانسه ژبه ده

ساری يې نشته حقيقت خبره
ټوله دنيا باندي خوره ژبه ده

ارمان وطنه

له تانه زار له تا قربان شم ز مور ځران وطنه
تابه په مينه مينه كړو موربه ودان وطنه

*

ته دلرغونو زومانو زانگويي
ته دخپلواكو پرگنو زانگويي
ته د تنگونو افسانو زانگويي
درنه لوگي لوگي شم ز مور ځان وطنه
تابه په مينه مينه كړو موربه ودان وطنه

*

ته هسكو غرونو كي لعلونه لري
په سردرو كي ځنگلونه لري
نن په سینه كي پر هرونه لري
پېژني تا ټول عالمونه په جهان وطنه
تابه په مینه مینه موربه کړو ودان وطنه

*

دا ستا په غېره كي جنگونه تېر شو
د رنگارنگه د بڼمنانو يرغلونه تېر شو
ستا په بچيانو افتونه تېر شو
د تن په وينو به دې ساتو د افغان وطنه
تابه په مینه مینه موربه کړو ودان وطنه

*

ته د پرديو غلامانو وړان كپرې
وطن فروشو وړانكارانو وړان كپرې
په يرغلونو كوداليانو وړان كپرې
ستا ابادي لرو په زړونو كي ارمان وطنه
تابه په مینه مینه موربه کړو ودان وطنه

۱۳۷۲/۴/۱۵ کونړ

سرحدی ترانه

موره پتنگان يو ددې خاورې سرحدونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

*

دا خوږ وطن دی زموږ
د ژوند گلشن دی زموږ
د زړه ختن دی زموږ
په هسکو غرونو کې يې کاني او لعلونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

*

د اتلانو کور دی
د جانبازانو کور دی
د افغانانو کور دی

د سر په بيه به مور چو کي بير غونه ساتو
ملي ويارونه ساتو ملي ويارونه ساتو

*

دا د جرگو وطن دی

د تاريخو وطن دی

دا د شملو وطن دی

د تن په وينو يي خلانده تاريخونه ساتو
ملي ويارونه ساتو ملي ويارونه ساتو

*

غېره کي زر لري دا

الماس لاجورد لري دا

ملي لښکر لري دا

ډک په ياقوتو زمرودو او چت غرونه ساتو
ملي وياونه ساتو ملي ويارونه ساتو

*

دا د غيرت خاوره ده

دا د جنت خاوره ده

د حقيقت خاوره ده

په سردرو کي يي په مينه مور چلونه ساتو
ملي ويارونه ساتو ملي ويارونه ساتو

۱۰/۸/۱۳۹۰

د مور مقام ته

ستاد سترگو په کتلو کې ټو اوب دی
يو سپېڅلی يو عجب شانته کتاب دی

په کتو کتو کې ما ځان ته را کاري
بس د مينې محبت روان سېلاب دی

ستاد پښو لاندې جنت دى گرانې موري
خکه مخ دې نوراني لکه افتاب دى
تارا کړي خپله غېر کې سبقونه
زما هر سوال ته را کړى تا جواب دى
که ته نه وای زه به نه وای زما موري
ستاد سترگو په کتلو کې ثواب دى

حقيقت ته خومره گرانه يې مورجانې
د کعبې په شانته ستاد تن حجاب دى

د ماشومانو د نړيوالې ورځې په وياړ...

۱۳۹۸/۱۰/۱۵

زموږ تنکي ماشومان

نور د نړۍ ماشومان په مينه مينه سبقونه وايي
دلته زموږ ماشومان په وينو رنگ بنکاري بابا غواړي؟

نور د نړۍ ماشومان په سوله امن کې ژوندون تېروي
دلته زموږ ماشومان په خپته وړي دي غذا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان باروت، تېزاب او زهر نه پېژني
دلته زموږ ماشومان جگړو کې سوي دي شفا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان د علم پوهې په زېور سمبال شو
دلته زموږ ماشومان د ټېکنالوجۍ ژوند ته رڼا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان ټېکنالوجۍ او قسرو کې اوسي
زموږ لغړ او بېر سر يتمان بېکوره گرځي سر پناه غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان په مينه مينه روزل کېږي د سبا لپاره
زموږ تنکي ټېکنالوجۍ بنايسته ماشومان ژوند ته سبا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان په شفقت کې له لويانو خپلې زده کړې کوي
دلته زموږ ماشومان د جنگ جگړو ځنې خلاصون نور په دنيا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان په سوله امن کې درسونه سبقونه وايي
دلته زموږ ماشومان وچه ډوډۍ په سوال بيا بيا غواړي؟

نور د نړۍ ماشومان د علم پوهې په گانه په شفقت سمبال شي
دلته زموږ ماشومان په درد اخته درد ته دوا غواړي؟

زما پيشو

پيشو مې ده هونبياره
خي ما سره په لاره
بنايسته لري برېتونه
لکې بې مزه داره
اندام باندي قوي ده
خرمن بې ده پتاره
مورک په غار کې اوسي
وتی نه شي له ډاره
حيران يم ورته پاتې
که شپه وي او که ورځي وي
په کور کې وي بيداره

اوبنان

هغه دي اوبنان دي
قطار قطار روان دي

جگ جگ يي قدمونه دي
غت غت يي گامونه دي
په شالري بارونه
قوي يي اندامونه

د غرونو خواته لاره
خوندي لري په غاره

تاريخي کونڀ

زما کونڀه څرپه پرپه ستاله غرو لوگی شم
ستاد بچيانو د ځلانده تاريخو لوگی شم

ته د زيتونو د رنگينو سردرو خاوره يې
ستاد راساد لرغونتوب او د څپو لوگی شم
څومره روښانه تاريخونه ستا سينه کې ښکاري
ستاد پراخو پرگنو له حماسو لوگی شم
تا زغلولی هر ازمون کې د نړۍ يرغلگر

^۱ : راسا: د کونډ سيند تاريخي نوم دی.

ستاد خپلواکو ولسونود مورچو لوگی شم
تاد روسانو^۲ ملا کره ماته د جهاد سنگر کې
ستاد باتورو ولسونود شملو لوگی شم
دمې ته تا يوه لحظه لوی سکندر^۲ پرېنښود
ستاد قومونود جذباتو او بریدو لوگی شم
جنگ د چترال^۲ کې انگرېزانو ته تا ماته ورکړه
ستاد بچیانو د يرغل او تربلو لوگی شم
په سر بنندنه د غلیم گوگل نه زړه وباسې
ستا په دې هسکو غرو کې مېشتو پرگنو لوگی شم

د زمانو په هر ازمون کې بری تا گتلی
کونړه ستانه شم قربان ستاد قومو لوگی شم

۱۳۸۸

۲ : روسان: د لمړي ځل لپاره ناکام او وتښتېدل.

۳: لوی سکندر په کونړ کې د مقابلې وس نه درلود هند ته په تېښته بریالی شو.

۴ : د چترال جنگ د افغانستان د ازادۍ څلورمې جبهې ته اشاره ده چې انگرېزانو ته ماته ورکړل شوه.

د وینو داري

کلی هغه

جومات هغه

خو هغه خلک چې

د غټ چنار

د سيوري یخ ته ټولېدل نه ښکاري

په کوم طرف تللي دي؟

کلی هغه

خو دا کوڅې راته بدلې بنکاري
د کلي هره خوا مې وليدله
کورونه ټول کنډر کنډر بنکاري !!!
په کې ويالې د اوبو وچې بنکاري
او د کورونو دروازې ماتې دي !!!
په دېوالونو کې
په لارو کې
د سرو سرو
وينو دارې بنکاري !!!
زما د کلي زړه چاودلې بنکاري؟

لويتپي

د پښتنو پېغلو په سر کې لويتپي خوند کوي
په هسکو غرو د شهيدانو سرې جگړې خوند کوي

چې د وطن په مينه سر بابل له خدايه غواړي
داسې خوانانو په سرونو کې شملي خوند کوي
چا چې سرونه خپل شيندلي د وطن په مينه
هغو اتلو مزارونو کې ډيوې خوند کوي
بنکلی وطن کې مې جگړې دي او اورونه بنکاري

زما سينه کي د اورونو غرغندي خوند کوي
د زړه حالونه مې هيچا ته زه ويلی نه شم
پت پت سوز پر مه په شونډو مې قطري خوند کوي
په ملاليو پېغلو ويارم چې هر چم کي اوسي
پښتنو پېغلو سره تل د ننگ جذبې خوند کوي

د پا کي مينې نه توبه کول مې زړه نه مني
تويې خويوازي په طواف کي د مکې خوند کوي

زړه راکاږي

دا د خټو قلاگانې
خومره بنکلي بنکلي بنکاري

د یو بل سره نښتی
خومره بنکلي لري لارې
دا مې چم دی دا مې کور دی
سردري لري سرشارې
زړه راکاږي له هر چا نه

گرنگونه دغه ښاري
د سانين قلاته گوره
ماشومان يې خواته ښکاري

سپېلنی که ورنه نه شوم
په قبره مې توکړئ لاري

خپل کشر زوی شهيد همت الله سائين ته چې په ځوانه ځوانۍ کې يې له دې فاني نړۍ څخه سترگې پټې کړې او په زړه کې يې راته ناسور پرهر پرېښود.

گلاب

زما بنايسته بنايسته جانان بچيه
رانه جدا شوې په ارمان بچيه

بنايسته ځواني دې پانې پانې شوله
تا پسې ډېر ډېر پريشان بچيه
په خيال کې تل ستا تصويرونه گورم

په زړه ټپي شوم بي درمان بچيه
ستا بنايسته صورت مې نه هېر بږي
تالټوي په وسو وسو زما چشمان بچيه
نه شوم زه خاورې نه لوگي دريسي
سوزي په اور زما گريوان بچيه
افسوس افسوس ستا د خواني نه لوگي
زما په هيلو شو خزان بچيه
تاته جنت څه جنتونه غواړم
راکړي تا و امتحان بچيه
خوانه خواني کي رانه چرته لاري؟
زه دې کړم پاتي په ميدان بچيه
د کور په هر خوا يادگارونه ستا دي
زما گلاب او قـدر دان بچيه
شل پسرلي د ژوند ليدلي و تا
وي بنکلی گل مې د بوستان بچيه
موردې په ياد باندي ويرونه کوي
ورونه دوستان ستا په خفگان بچيه
چې مخامخ شو ستا همزولو سره
سره شي په او بنکو مې دامان بچيه
ډپر مينه ناک او مهربان زلمی وې
خفه دي تا پسي خپلوان بچيه
مينه به ستا مور په چاماته کړو

نشته بنايسته گل ستا په شان بچيه
مينه به ستا مور په چا ماته كړو
نشته بنايسته گل ستا په شان بچيه
كه نړۍ ټوله تا پسې وگورم
كه زه شم پورته تر اسمان بچيه
د قبر سرته دې ودرېم هـ هر وخت
پيدا به نه شي په جهان بچيه

نه راځي بېرته لارې لارې رانه
زما د مينې نوى ځوان بچيه

دا مي کلي دا مي کور

دا کنڊر کنڊر چي بسکاري دا مي کلي دا مي کور دی
یتیمان چي په کي ژاري دا مي کلي دا مي کور دی

ددې وران کلي کوڅو کي ډاډه نه شم ګرځېدلی
په دوربين چي غليم څاري دا مي کلي دا مي کور دی
هغه لوړ چناران نشته په جومات او په ګودر کي

چي گلان شو په کي خاورې دا مې کلي دا مې کور دی
ځنگلونه رېبل کېږي په دې هسکو دنگو غرو کې
رنگ په وینو چې دي لارې دا مې کلي دا مې کور دی

چې روا بولي ظلمونه ظالمان پدغه خاوره
چې دود شوي داسې چارې دا مې کلي دا مې کور دی

بدن

د جگړو کرکه لرو
چې مو وطن سپزي

د اور لمبې نه غواړو
چې شين چمن سپزي

تور تور لوگي نه غواړو
راته گلشن سپزي

د جنگ په ضد ولاړ يو
چې مو مسکن سپزي

په خه گناه د بنمنان
زموږ بدن سپزي

شي دې ږانده په سترگو
چې مو ختن سپزي

بنڇه

بنڇه مينه بنڇه مور بنڇه ابي ده
بنڇه طور ده بنڇه خور بنڇه نيابي ده

بي له بنڇي ژوندون نشته نشته نشته
بنڇه ژوند او امپدونو ته غوتي ده

بنڄه ڊيره مهربانه او زړه سوانده وي په ژوند کي
درناوي يي ضروري دي پښتنه که عربي ده
ازمويونه يي په ژوند کي ډير ليډلي
بنڄه ټول ژوند کي غوښتونکي د سيالي ده
بنڄه ژوند کي يوه رڼا ده په ژوندون کي
بنڄه مور ده بنڄه مينه ده سپورمي ده
بنڄه شمع ده ډيوه ده د ژوند لار کي
بنڄه هر خوا قهرمانه د نري ده
بنڄه خداي (ج) جنت کي ورکړله د ادم (ع) ته
بنڄه نښه په ژوندون کي د خوښي ده
چي هر کار انجاموي نر، بنڄه هم انجاموي شي
بنڄه نښه په ژوندون د ښکمرغي ده
خپله غږ کي يي روزلي ډير پوهان په زمانو کي
بنڄه وړ د درناوي ده زرغونه که ملالي ده
مور بچي ټول د (حوا) يو حقيقته
بنڄه ورکړه د الله ده گلالي ده

په دښمن د انسانيت باندې تاريخ کي
بنڄه اور، بنڄه لمبه بنڄه سپرغي ده

بشر دوست

زه تنکی هلک یم
وسپني نه کلک یم
ویارم د افغان په نوم
وینس یمه زیرک یم
مخالف زه په ژوندون کې
د بمونو او توپک یم
بشر دوست یم حقیقته
د گلونو نه نازک یم
په دفاع د خپل وطن کې
تل بیداره برچه پک یم

يادونه: د يو تن لايق بنوونکي د شهادت په وير کې، په دې گناه چې
بنوونځي کې يې د بنوونکي په توگه دنده ترسره کوله، د هغه د
کوچني زوی د زړه او از چې يوه حقيقي ترخه پېښه وه.

زما بابا

زما بابا په ډزو مړ شو !!!

ما مې په سترگو وليد

خو نقاب پوشو وسله والو ځنورو

په ماشيندارو وويشت

بابا مې ماسره په لاره

بنوونځي ته تللو

...

بابا مې يو ناخپه

خو وسله والو وويشت

په دې گناه چې هلکانو او نجونو ته

درس مه ورکوه

په ځمکه وغورځېده !!

په ځمکه يې خپله سينه کېښودله

مخ يې قبلي طرف ته واړولو

په مينه مينه يې خو ځل کلیمه وويله

د شهادت گوتہ يې خپله خائتہ پورته کړله
ما په حيرت حيرت کتلې ورتہ
سترگو يې د وارو زما سترگو ته کتل په مينه
پاکې جامې مې د بابا په تن وې
جامې يې وينو باندي سرې واوښتې
وينو يې دارې وهل
خو په دې پوه نه شوم زه
زما بابا په خه گناه قتل شو
ما يې د وينو تماشي کولې
سترگې مې پورته کړلې
چې د قاتلو نه پوښتنه وکړم
هغه تورمخي نقاب پوشه وسله وال قاتلان
په هغه خای کې نه و

۱۳۹۱/۴/۱۴ کونړ

جنتي خاوره

دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته جنتي خاوره ده
په سربسندنو گټل شوې قيمتي خاوره ده

*

دا بنكلي غرونه لري

ويين ولسونه لري

دا د پلرونو موږ ته پاتې ميراثي خاوره ده

دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته قيمتي خاوره ده

*

خوږې قيصې لري دا

خوږې مپوې لري دا

په ده به وياړو دا د مينې تاريخي خاوره ده
دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته قيمتي خاوره ده

*

دا د شملو هېواد دی

د ملالو هېواد دی

په درنه غېږه کې يې اوسو افغاني خاوره ده
دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته قيمتي خاوره ده

ستوری

لکه په ستورو چي اسمان بڼه بڼکاري
په ماشومانو دا جهان بڼه بڼکاري

منو چي شته دی خزانې قيمتي
په غرونو د بڼو کي گلان بڼه بڼکاري

شنه دنيا

په لمر رنار نهاده دا دنيا
په لمر توده توده دا دنيا

دا لمر دی چې نری کي رنگيني ده
دا لمر په وړانگه وشنه ده دا دنيا

نژاد

په نژاد کې اریایان یو
شکر مورې مسلمانان یو

زموږ کور افغانستان دی
موږه واړه افغانان یو

بايسیکل

زه سيڪل لرم بنايسته
لري بنڪلي ڪنجو غه
زه هر وخت يي چلومه
بڻه په مينه يي ساتمہ
اول ڄارم د تلو لاره
رو انڀرم په قلا ره
حقيقت ماته اڃي ستي
ڄم د ڪور ڄني تر ٻناره

ڀالي ڪوچني ومان ته

ايمان

ته زما د زره جانان يي
لڪه ستوري د اسمان يي
ته زما زره ته نڙدي يي
ته زما د زره ارمان يي
په تا ويارمه بچيه
ته مې لعل د بدخشان يي
ستاد سترگوزه لوگي شم

ماته هر څه ځنې گران يې
له تا هيلې کړمه ډېرې
ته زما د زړه درمان يې
هونښيار او چمتو گرځه
ته بچي د لوی افغان يې
مينه تا سره کوم زه
ته مې وينه ته مې ځان يې
حقيقت شعرونه زده کړه
ته مې نښه د ايمان يې
۱۳۹۱

يو غنم

(يو غنم چي ڪرونده ڪي قرباني شي)
بيا پيدا شي د غنم و انبارونه

اڦرين شهه د بزرگرو پيه زياريونو
ٽوليوي چي د غلو دانو فصلونه

نومونه

چې د نړۍ نقشه کې
د خپل وطن نوم مې
په کوم کتاب يا مجله يا په اخبار کې گورم
دا دواړه سترگې
او دا زړه مې د وطن نوم کش کړي
زړه مې د مينې نه توپونه وهي
سترگې مې نه شم اړولې بل خوا
خومره خواړه زما په زړه لگېږي
افغانستان او د افغان نومونه
ورنه لوگي شم
دا نومونه په زړه بنه لگي

جوار

د جوارو بنکلي بوټي وي بمبل لري
وږی پست قباکې وي بمبل لري

بوټي يې پټي کې څومره بنه بنکاري
ټول پټي د جوارو شين بخمل بنکاري

شملي او لوپتي

دا وطن شملې او لوپتي لري
دا وطن د تورو نښانې لري

وگورئ په مينه تاريخونه يې
دا وطن د مينې افسانې لري

غېره کې لعلونه او الماس لري
دا وطن پراخه پرگنې لري

تل به يې خپلواک بيارغ رپانده وي
دا وطن خوږې خوږې قيصې لري

لړليک

مخ	سرليک
۱	شمه او لويته
۱	د فرهنگي او ادبي غوره کارونو
۱	ښکاره ثبوت
۶	شملي او لويته
۹	لويه خدايه
۱۱	خوږې مورې
۱۳	اعلان
۱۵	قلم
۱۷	د بابا وطن
۱۹	کاغذ باد
۲۰	د ترانو وطن
۲۲	غابڼونه
۲۳	پسرلي ته
۲۴	افغاني درسونه
۲۶	کرکټ
۲۸	گلان يو
۳۰	د ژوندون ترانه
۳۲	د پوهې برکت
۳۴	قلم او کتابونه لرو
۳۶	جنتونه
۳۸	د علم برکت
۳۹	باور
۴۰	افسوس
۴۱	جذبه

۴۲	والیبال
۴۴	د ماهیپر لاره
۴۵	پوهې وزرونه
۴۶	لوړ فکر
۴۷	لمر
۴۸	شیرینې مورې
۴۹	خر
۴۹	زما چم
۵۰	لاره
۵۰	کتابونه
۵۳	لوپته
۵۵	مکتبی
۵۶	جنډه
۵۷	د پوهې ارزښت
۵۸	درسونه لولو
۶۰	قلم
۶۱	ملي بیرغ
۶۲	افغانان یو
۶۴	د کابل شپه
۶۶	د ښوونکي مقام ته
۶۸	سپورمی
۷۰	خراغونه یو
۷۲	ګام په ګام
۷۳	شور
۷۴	زما زړه
۷۶	د جنگ اورونه

۷۷ ډيوه
۷۹ د شملو وطن
۸۱ پتمن
۸۱ ايمان
۸۲ قهرمان
۸۳ د معلم مقام ته
۸۵ کور د اتلانو
۸۷ د شملو او لوپتو خاوره
۸۹ پښتو ژبه
۹۲ ارمان وطنه
۹۴ سرحدې ترانه
۹۶ د مور مقام ته
۹۸ زموږ تنکي ماشومان
۱۰۰ زما پيشو
۱۰۱ اوښان
۱۰۲ تاريخي کونړ
۱۰۴ د وينو دارې
۱۰۶ لوپتې
۱۰۸ زړه راکارې
۱۱۰ گلاب
۱۱۳ دا مې کلی دا مې کور
۱۱۵ بدن
۱۱۶ پښخه
۱۱۸ بشر دوست
۱۱۹ زما بابا
۱۲۱ جنتي خاوره

۱۲۳	ستوری
۱۲۴	شنه دنیا
۱۲۵	نژاد
۱۲۶	بایسیکل
۱۲۷	ایمان
۱۲۹	یو غنم
۱۳۰	نومونه
۱۳۱	جوار
۱۳۲	شملي او لويټي

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک له هېواد پال او فرهنگپال شخصیت
بناغلي (محمد حلیم ملنگ) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې
اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د
چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. مور له ټولو درنو
هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او
مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسي وغځوي.

یو ځل بیا ددې اثر له شاعر او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه کوو
چې ددې اثر د لیکلو او چاپولو جوگه شول.

په فرهنگي مینه

د افغانستان ملي تحریک

د الحاج محمد نواز حقيقت سائين لنده پېژندنه:
 د ملي ارمانونو د فرهنگي ټولنې (۱۳۷۲) ل کال بنسټ
 اېښودونکی او مشر او د غونچه مجلې موسس دی، په
 (۱۳۹۰) ل کال د کوچنيانو د ادبياتو د ښه کارونو په وياړ
 د خپلو ولسونو او د هېواد د موثرو فرهنگيانو، ليکوالو
 او شاعرانو او د يو شمېر پوهنتونونو او اجتماعي او فرهنگي
 ټولنو او د هېواد د اسلامي جمهوري دولت د اطلاعاتو او
 فرهنگ وزارت له خوا په مينه د ماشومانو د ادب بابا لقب

ورکړل شوی دی، نوموړی په (۱۳۳۹) ل کال کې د کونړ ولايت د نارۍ ولسوالۍ په
 مرکزي کلي کې دې نړۍ ته سترگې غړولې دي.

زده کړې: د سياسي او اجتماعي علومو ماستري لري.

په ادبي او فرهنگي ډگر کې يې ډېر زيات مډالونه، نشانونه او ستاينليکونه اخيستي دي، چې
 اوس د هېواد يو پېژندل شوی ليکوال، شاعر او محقيق دی.

- چاپ شوي اثار: ۱- سپنه کوټره ۲- د لمر ترانې ۳- خټين کورونه ۴- د هيلو غوټۍ ۵- درنا لار
 ۶- پيالې ۷- ورکه سپوږمۍ ۸- کړې لارې ۹- د مورچل ترانې ۱۰- سون او روپ ۱۱- جنگي اس
 ۱۲- گواړي ژبه څنگه وليکو ۱۳- زمور سرحدونه ۱۴- د شهيد همت يادونه ۱۵- د خپلواکۍ
 خواره يادونه ۱۶- گواړ کوهستاني افغانان ۱۷- د ادب خزانه ۱۸- قلم ۱۹- د پوهې زبورات
 ۲۰- گواړ کوهستاني دودونه ۲۱- اخر به څه کېږي؟ ۲۲- جنتي سوم ۲۳- بوراگان
 ۲۴- کو.کو.کو. وق.وق ۲۵- زمري او مورک ۲۶- ښکلی نورستان ۲۷- پل ۲۸- د استاد گواړ يادونه
 ۲۹- شملې او لوپټې (همدا اثر)

فياض حميد

کابل

۱۱/۱۳۹۴ کب

د افغانستان ملي تحريک

www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۱۱۶

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**